

check again

1 (Sem-4/FYUGP) PHI 42 MN/(A)

2026

PHILOSOPHY

(Minor)

Paper : PHI4400604MN

(Introduction to Western Philosophy)

(Set-A)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. Answer the following as directed : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ লিখা :

(a) "There is no fixed definition of philosophy." Is it true?

“দৰ্শনৰ কোনো নিৰ্দিষ্ট সংজ্ঞা নাই।” কথাষাৰ সত্যনে ?

(b) Which branch of philosophy inquires into the nature of the reality?

দৰ্শনৰ কোনটো বিভাগে সত্তাৰ প্ৰকৃতি সম্বন্ধে আলোচনা
কৰে ?

- (c) "There is no necessary connection between cause and effect." Who said this?

“কাৰ্য আৰু কাৰণৰ মাজত অনিবাৰ্য সম্পৰ্ক নাথাকে।”
উক্তিটো কাৰ ?

- (d) The substance of Leibniz is also known as _____.

(Fill in the blank)

লাইবনিজৰ দ্ৰব্যক _____ বুলিও জনা যায়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

- (e) What, according to Descartes, is the absolute substance?

ডেকাৰ্টৰ মতে নিৰপেক্ষ দ্ৰব্য কি ?

- (f) Who was the author of the book, *Critique of Pure Reason*?

Critique of Pure Reason গ্ৰন্থখনৰ লেখক
কোন ?

- (g) "Primary qualities are objective and secondary qualities are subjective." Who made this statement?

“মুখ্য গুণসমূহ বস্তুনিষ্ঠ আৰু গৌণ গুণসমূহ
আত্মনিষ্ঠ।” উক্তিটো কাৰ ?

- (h) Is Berkeley a solipsist?

বাৰ্কলি এজন অহংসৰ্বস্ববাদীনে ?

2. Answer any six of the following questions :

2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Axiology is concerned with three values of life. What are those?

মূল্যবিদ্যা জীৱনৰ তিনি প্ৰকাৰৰ প্ৰমূল্যৰ সৈতে জড়িত।
সেইকেইটা কি কি ?

- (b) What is innate idea? Give an example.

অন্তৰ্জাত ধাৰণা কি ? এটা উদাহৰণ দিয়া।

- (c) Mention the different branches of philosophy.

দৰ্শনৰ বিভিন্ন শাখাসমূহ কি কি, উল্লেখ কৰা।

- (d) Give Hume's definition of 'cause'.

হিউমৰ 'কাৰণ'ৰ সংজ্ঞাটো আগবঢ়োৱা।

- (e) Write two fundamental characteristics of time.

কালৰ দুটা মূল বৈশিষ্ট্য লিখা।

- (f) The central idea of Berkeley's philosophy is expressed in one statement. What is it and what is the meaning of it?

বার্কলিৰ দৰ্শনৰ মূল ধাৰণাটো এটা উক্তিৰে প্ৰকাশ কৰা হৈছে। সেইটো কি আৰু তাৰ অৰ্থ কি?

- (g) Descartes divided ideas into three kinds. What are they?

ডেকাৰ্টে ধাৰণাসমূহক তিনিটা ভাগত ভাগ কৰিছিল। সেইবোৰ কি কি?

- (h) Give two examples of primary quality.

মুখ্য গুণৰ দুটা উদাহৰণ দিয়া।

- (i) What is skepticism?

সন্দেহবাদ মানে কি?

- (j) Name two traditional idealist philosophers.

পৰম্পৰাগত দুগৰাকী ভাববাদী দাৰ্শনিকৰ নাম লিখা।

3. Answer any four of the following questions :

5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Which branch of philosophy is concerned with the problems of knowledge? Discuss.

দৰ্শনৰ কোনটো বিভাগে জ্ঞানৰ সমস্যাসমূহৰ সম্বন্ধে আলোচনা কৰে? আলোচনা কৰা।

- (b) State Descartes' view on substance as a category of knowledge.

জ্ঞানৰ প্ৰবৰ্গ হিচাপে দ্ৰব্য সম্পৰ্কে ডেকাৰ্টৰ মত উল্লেখ কৰা।

- (c) "Esse est percipi." Whose statement is this? Write in brief.

"Esse est percipi." উক্তিটো কাৰ? চমুকৈ আলোচনা কৰা।

- (d) How does Locke refute the existence of innate idea?

অন্তৰ্জাত ধাৰণাৰ অস্তিত্বক ল'কে কেনেদৰে খণ্ডন কৰিছে, লিখা।

- (e) Write the characteristics of Naive Realism.

সৰল বাস্তববাদৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখা।

- (f) What is causality? Discuss.
কাৰণ-কাৰ্য সম্পৰ্ক কি ? আলোচনা কৰা ।
- (g) Write a short note on rationalism.
বুদ্ধিবাদৰ বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা ।
- (h) Give an account of neo-realism.
নব্য-বাস্তৱবাদৰ বিষয়ে এটা টোকা আগবঢ়োৱা ।

4. Answer any *two* of the following questions :

10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) What is philosophy? Discuss the nature and scope of philosophy.
দৰ্শন মানে কি বুজা ? দৰ্শনৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ সম্বন্ধে আলোচনা কৰা ।
- (b) Discuss elaborately the concept of substance.
দ্রব্যৰ ধাৰণাটো বহুলাই আলোচনা কৰা ।
- (c) Explain Kant's notion of Space and Time.
কান্টৰ দেশ আৰু কালৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা ।

- (d) Is Berkeley's idealism subjective or objective? Discuss.
বাৰ্কলিৰ ভাববাদ আত্মগত ভাববাদ নে বস্তুগত ভাববাদ ? আলোচনা কৰা ।
- (e) What are the salient features of scientific realism?
বৈজ্ঞানিক বাস্তৱবাদৰ প্ৰধান বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি ?

1 (Sem-4/FYUGP) PHI 42 MN/(B)

2 0 2 6

PHILOSOPHY

(Minor)

Paper : PHI4400604MN

(Introduction to Western Philosophy)

(Set-B)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

***The figures in the margin indicate full marks
for the questions.***

1. Answer the following as directed : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) The term 'philosophy' is derived from the Greek words 'Philos' and 'Sophia'. Is it true?

'Philosophy' শব্দটো গ্ৰীক ভাষাৰ 'Philos' আৰু 'Sophia' শব্দৰ পৰা আহিছে। এইটো সঁচানে?

(b) _____ is the philosopher who is associated with 'dialectical method'.

(Fill in the blank)

_____ নামৰ দাৰ্শনিকজন 'দ্বান্দিক পদ্ধতি'ৰ লগত জড়িত।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(2)

- (c) Write the name of the author of the famous book, *The Problems of Philosophy*.
The Problems of Philosophy বিখ্যাত গ্রন্থখনৰ লেখকজনৰ নাম লিখা।
- (d) Is Berkeley a solipsist?
বার্কলি এজন অহংসৰ্বস্ববাদীনে?
- (e) Who was the father of modern Western philosophy?
আধুনিক পাশ্চাত্য দৰ্শনৰ জনক কোন?
- (f) "Space and Time are forms of intuition." Who said this?
"দেশ আৰু কাল হ'ল স্বভাৱ বা অন্তঃপ্রজ্ঞাৰ ৰূপ।" এইটো কোনে কৈছিল?
- (g) What is the meaning of "cogito ergo sum"?
"cogito ergo sum" বুলিলে কি বুজা?
- (h) "Write the name of the philosopher who has talked about 'degrees of reality'."
"বাস্তৱতাৰ পৰ্যায়"ৰ বিষয়ে কোৱা দাৰ্শনিকগৰাকীৰ নাম লিখা।

2. Answer any six of the following questions :

2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) What is metaphysics?
অধিবিদ্যা কাক বোলে?
- (b) What is neo-critical realism?
নব্য-সৰ্বিচাৰ বাস্তৱবাদ কাক বোলে?
- (c) What is Space?
দেশ কাক বোলে?
- (d) Mention two defects of rationalism.
বুদ্ধিবাদৰ দুটা দোষ উল্লেখ কৰা।

26A/665

(Continued)

(3)

- (e) Write the names of two empiricist thinkers.
দুজন অভিজ্ঞতাবাদী দাৰ্শনিকৰ নাম লিখা।
- (f) Write two characteristics of Conceptual Space.
ধাৰণাগত দেশৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
- (g) Write the names of any two substances of Descartes.
ডেকাৰ্টৰ যি কোনো দুটা দ্ৰব্যৰ নাম লিখা।
- (h) How is epistemology related to philosophy?
জ্ঞানবিদ্যা কেনেকৈ দৰ্শনৰ লগত জড়িত?
- (i) What is absolutism?
পৰমসত্তাবাদ কাক বোলে?
- (j) Write two distinctions between Realism and Idealism.
বাস্তৱবাদ আৰু ভাৱবাদৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

3. Answer any four of the following questions :

5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Briefly explain the nature of philosophy.
দৰ্শনৰ প্ৰকৃতিৰ বিষয়ে চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।
- (b) Give an overview on the scope of philosophy.
দৰ্শনৰ পৰিসৰৰ বিষয়ে এক সাৰাংশ লিখা।
- (c) Write a short note on Spinoza's concept of substance.
স্পিনোজাৰ দ্ৰব্যৰ ধাৰণাৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।
- (d) Write a short note on innate idea.
অন্তৰ্জাত ধাৰণাৰ বিষয়ে এটি চমু টোকা লিখা।

26A/665

(Turn Over)

(e) Briefly explain about primary and secondary quality.

মুখ্য আৰু গৌণ গুণৰ বিষয়ে চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Write a short note on the statement "esse est percipi".

"অস্তিত্ব প্রত্যক্ষ-নির্ভৰ"—উক্তিটো চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(g) Write a short note on Kant's critical theory.

কান্টৰ সৰ্বিচাৰবাদৰ বিষয়ে এক চমু টোকা লিখা।

(h) Give an account of neo-realism.

নব্য-বাস্তৱবাদৰ বিষয়ে এক টোকা আগবঢ়োৱা।

4. Answer any *two* of the following questions :

10×2=20

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss the main branches of philosophy.

দৰ্শনশাস্ত্ৰৰ মূল শাখাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

(b) Explain Leibnitz's concept of substance.

লাইব্ৰনিজৰ দ্ৰব্যৰ ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Discuss Hume's theory of causality.

হিউমৰ কাৰণ তত্ত্ব সম্বন্ধে আলোচনা কৰা।

(d) Elucidate the theory of empiricism.

অভিজ্ঞতাবাদ তত্ত্বটো বৰ্ণনা কৰা।

(e) Give a comparative assessment on subjective idealism and objective idealism.

আত্মগত ভাৱবাদ আৰু বস্তুগত ভাৱবাদৰ তুলনামূলক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা।

★★★

1 (Sem-4/FYUGP) PHI 43 MN/(A)

2 0 2 6

PHILOSOPHY

(Minor)

Paper : PHI4400704MN

(Philosophy of Religion)

(Set-A)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. Answer the following as directed : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা :

(a) What is the meaning of the term 'theos'?

'Theos' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?

(b) Philosophy of religion is a part of religion. Is it true?

ধৰ্মদৰ্শন হ'ল ধৰ্মৰে এটা অংশ বা ভাগ। এইটো সত্যনে ?

- (c) The teleological argument for the existence of God is also known as _____ argument.

(Fill in the blank)

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব-সম্পৰ্কীয় উদ্দেশ্যমূলক যুক্তিক _____ যুক্তি বুলিও জনা যায়।

(খালী ঠাই পূৰ কৰা)

- (d) What is the 'First Cause', according to Aquinas?

একুইনাচৰ মতে 'আদি কাৰণ'টো কি ?

- (e) God is understood as 'a being than which nothing greater can be conceived'. This statement is associated with Anselm/Descartes/Aquinas.

(Choose the correct option)

ঈশ্বৰ হ'ল 'এনে এক সত্তা যাৰ তুলনাত আন কোনো বৃহত্তম বা মহত্তম ধাৰণা বোধগম্য নহয়'। এই উক্তিটো এনছেলম্‌ৰ/ডেকাৰ্টছৰ/একুইনাচৰ লগত জড়িত।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা)

- (f) Name one philosopher who advocates the moral argument for the existence of God.

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব-সম্পৰ্কীয় নৈতিক যুক্তিটো সমৰ্থন কৰা দাৰ্শনিক এজনৰ নাম লিখা।

(Continued)

- (g) "Philosophy of religion is a second-order activity." Name the philosopher associated with this statement.

"ধৰ্মদৰ্শন হ'ল এক দ্বিতীয় স্তৰৰ প্ৰক্ৰিয়া।" এই উক্তিটোৰ লগত জড়িত দাৰ্শনিকজনৰ নাম লিখা।

- (h) What is the Indian synonym of religion?

Religion শব্দৰ ভাৰতীয় সমাৰ্থক শব্দ কি ?

2. Answer the following questions in brief (any six) :

2×6=12

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া (যি কোনো ছয়টা) :

- (a) Mention two points of similarities between philosophy of religion and theology.

ধৰ্মদৰ্শন আৰু ঈশ্বৰতত্ত্বৰ মাজত থকা দুটা সাদৃশ্য উল্লেখ কৰা।

- (b) Give a suitable definition of philosophy of religion.

ধৰ্মদৰ্শনৰ এটা সন্তোষজনক সংজ্ঞা দিয়া।

- (c) Write the names of two critics of ontological argument for the existence of God.

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব-সম্পৰ্কীয় তাত্ত্বিক যুক্তিটোৰ দুগৰাকী সমালোচকৰ নাম লিখা।

(Turn Over)

(4)

- (d) Write two differences between freedom of will and determinism.

ইচ্ছাৰ স্বাভাৱ আৰু নিয়তিবাদৰ মাজত থকা দুটা পাৰ্থক্য লিখা।

- (e) Mention the names of two advocates of the ontological argument for the existence of God.

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব-সম্পৰ্কীয় তাত্ত্বিক যুক্তিটোৰ দুজন প্ৰবক্তা বা সমৰ্থকৰ নাম উল্লেখ কৰা।

- (f) What are the two forms of mysticism?

বহস্যবাদৰ ৰূপ দুটা কি কি?

- (g) What is miracle?

অলৌকিক ঘটনা বা বিস্ময় কাক বোলে?

- (h) What are the foundations of religious belief?

ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ ভিত্তিসমূহ কি কি?

- (i) Is there any conflict between faith and reason? Give reasoned answer.

আস্থা আৰু বিচাৰবুদ্ধিৰ মাজত কিবা সংঘাত আছেনে? যুক্তিসংগত উত্তৰ দিয়া।

(5)

- (j) State any two natures of the philosophy of religion.

ধৰ্মদৰ্শনৰ যি কোনো দুটা স্বৰূপ বা প্ৰকৃতি উল্লেখ কৰা।

3. Write short notes on the following (any four) :

5×4=20

তলত দিয়াবোৰৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) :

- (a) Role of faith in religion

ধৰ্মত আস্থা বা বিশ্বাসৰ ভূমিকা

- (b) Revelation

দৈৱ-প্ৰকাশ

- (c) Utility of studying philosophy of religion

ধৰ্মদৰ্শন অধ্যয়নৰ উপকাৰিতা

- (d) Freedom of will

ইচ্ছাৰ স্বাধীনতা

- (e) Ontological argument for the existence of God

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব-সম্পৰ্কীয় তাত্ত্বিক যুক্তি

- (f) Immortality of Soul

আত্মাৰ অমৰত্ব

(6)

(g) Critical estimate of cosmological argument

বিশ্বতাত্ত্বিক যুক্তিৰ সমালোচনা

(h) Mysticism

বহস্যবাদ

4. Answer the following questions (any two) :

10×2=20

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো দুটা) :

(a) Define philosophy of religion. Explain the scope of philosophy of religion.

ধৰ্মদৰ্শনৰ সংজ্ঞা দিয়া। ধৰ্মদৰ্শনৰ পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা।

(b) Distinguish between philosophy of religion and religion.

ধৰ্মদৰ্শন আৰু ধৰ্মৰ মাজৰ পাৰ্থক্য নিকাৰণ কৰা।

(c) Critically explain teleological argument for the existence of God.

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব-সম্পৰ্কীয় উদ্দেশ্যমূলক যুক্তিৰ সমীক্ষাত্মক ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(d) Critically explain the theory of incarnation.

অৱতাৰবাদৰ বিষয়ে সমালোচনাৰ সৈতে আলোচনা কৰা।

(7)

(e) Explain and examine the moral argument for the existence of God.

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব-সম্পৰ্কীয় নৈতিক যুক্তিটো ব্যাখ্যা আৰু পৰীক্ষা কৰা।
